

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 kr.
Külföldre egy évre	8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak tőrfogatáért
4 kr. s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyiltér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnak.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Csik-Szeredában:

Székely-Udvarhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

Dr. Kádbó Ferenc szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetések, nyiltérek stb. mindhárom szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtnak.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként jelenlegi nagyságában 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre	6 frt — kr.
Fél évre	3 frt — kr.
Negyed évre	1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre	8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadtnak.

Lapunk azon t. barátait, a kik az előfizetési díjakat még be nem küldötték, teljes tisztelettel felhívjuk: méltóztatassanak azt hozzáuk minél előbb beküldeni, hogy lapunk pontos szétküldésében fennakadás ne történhessen.

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba és pedig K.-Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imre, Székely-Udvarhelyre Dr. Kádbó Ferenc szerkesztőkhöz küldendők, idekről legcélszerűbben posta-utalvánnyal.

A „Székelyföld“ kiadó hivatala.

Mentő szer a társadalomra nézve.

(t—sz.) Az adóztatási rendszer a legfontosabb politikai és társadalmi kérdések egyike, de mert mint politikai kérdéshez hozzátartozni sem nem akarunk, sem nem ohajtunk, csakis tisztán társadalmi oldalát kívánjuk megbeszélni.

Hogy állam és társadalom adó nélkül nem lehet, azt mindenki tudja; hogy az adók fokozott emelkedését a társadalmi igények fokozott emelkedése idézi elő, azt is mindenki tudja; ezekről tehát nem beszélünk; hanem beszélünk a társadalomra nehezedő adómize-

riákról, melyek ma már annyira boszantókká váltak, miszerint nincs adófizető polgár e hazában, kit meg ne vekszáltak volna, kivel szemben visszaélések ne követték volna el. „Azt, hogy adót kell fizetni, tudjuk“, — mondták sokan — „de hogy ezernyi visszaéléseket kelljen túrnunk, azt sem hinni, sem tudni nem akarjuk.“ És bizony még is kellett túrnunk évek hosszú során keresztül; sőt adóztatási eljárásaink nem igen állhattak az ázsiai adóztatási eljárások felett, sőt nem állnak még most sem. A hol nincs igazságszolgáltatás, hogy lehessen ott igazság? Az adóügyek terén pedig igazságszolgáltatásunk még eddig nincs.

Az adóhivatalhoz, az adófelügyelőhöz, a pénzügyigazgatósághoz, vagy a minisztérium illető osztályához folyamodni igazságért, melynek minde-nike kivető és behajtó közeg, semmi más, és magát azon szigorú rendele-teken, melyek a kivetés- és behajtásra vonatkoznak, túltenni nem tudja, hanem az igazságot mindig az állam részén keresi és találja (?) fel: vajmi szomorú állapot. Mikor ott az adójövedelem behajtásának köteleességén kívül a többi csak mellékes, ott az adózó társadalom a megkoppasztatásnak azonképen van átadva, hogy a szokásos mondás szerint csakis az Istenhez mehet panaszkodni. Szóval az képezte nálunk a türeltlen

állapotot, hogy az adózó és adóztató felek közt igazságot szolgáltató bíró nem volt, hanem az adóztató közeg volt egy-szersmind a bíró is!

Hogy pedig ez nem kész akarattal történt így, hanem történt azért, mert a baj orvoslásán fejüket törő kormány-férfiak az igazi gyógyszerre nem voltak képesek ráakadni, azt hiszem, ezt hajlandó elfogadni mindenki. Ugy látszik azonban, hogy mégis addig, addig kuttattak és tapogattak, addig, addig gondolkodtak és törték fejüket, hogy egy-szer csak rábukkantak a legislegegy-szerűbb gyógyszerre, a mi azonban, mint minden oly találmány, mely mint anyag, már évezredekkel ezelőtt megvolt, nyíltan, szabadon, mint a vil-lanyosság is, hanem azért csak most kezdik alkalmazni, és aminthogy meg-volt a hideg vízben a győgyerő, de csak nem régen birták felismerni: épen úgy kínálkozott az adómizeriák elbirálására a „pénzügyi birakodási intézmény“, s ime, csak most tudtak ráakadni.

Mert vajjon mi volt eddig a baj? Az, hogy az adózó társadalomra nézve nem volt bíróság, nem volt igazság-szolgáltatás. Hát hogyan lett volna ön-kény? Hol az a legesekélyebb társa-dalmi mozzanat, melyben, a mint az egyik fél hatalmasabbnak érzi magát, mint a másik, ha tudná, hogy nincs felette bíróság, önkénykedésre ne vete-

mednék? No már pedig az adózás terén tökéletesen így voltunk és így vagyunk még ma is. Az egyik, az adóztató fél, az államhatalomnak árnyékában hatalmasabbnak érzi magát, mint az adózó egyes, habár összevéve társadalom is, tehát lépten-nyomon önkénykedésre ve-temedik, csakis félvállról nézvé, plane pöffeszkedve utasítván el magától a vé-detlen és tehetetlen, senki által nem pártfogolt panaszt.

Hanem bezzeg, a mint a pénzügyi birakodás, vagyis az igazságszolgálatás az adózás terén is életbe lép, ha adózó és adóztató felett is leszen ör-kődő bíró egy felsőbb forum, hol az üldözött menhelyet talál, igazságot nyer, az önkénykedő pedig elítéltetik: hát ime, egyszerre, mintha újja születnék a társadalom, benne van a normális álla-potban.

És ha elgondoljuk, hogy mióta a rendszeres adóztatás szigora életbe lé-pett s az állam a társadalomtól száz milliókra menő összegeket hajt be, s hogy ez a behajtás évek hosszú során át kény és kedv szerint igazságszolgálatás nélkül folyt, hogy a társadalom teste az állam ragadozóinak minden tör-vénykezési felügyelet nélkül adatott át, hát a hajunk szála égnek áll s azt kell bámulnunk, hogy még csak ennyire lettünk megnyuzva.

Midőn tehát az országgyűlést azon

A „Székelyföld“ tárczája.

Fehér virág ...

Enyhe álom, tölem messze járva,
Ha elragadja édes nyugtomat
S visszatértét mind hiába várja
A lankadott test s fáradt gondolat:
Mintha csak varázsütésre jöne
Látogatni csodás tündérsereg,
Titkos rejtekükből halvány arcu
Kis virágok előseregének.
Ismerős mind! Egy-egy boldog napnak
Meggzáradott emléke mindenik
S busan lehajtott fővel, hallgatag,
A mulandóságról elmélkedik ...
Csak egy nem hallgat, egy regél nekem
Ely ébren töltött csendes éjeken,
Hl susogva, mi lenne boldogság ...
Egy fehér virág, elhervadt virág ...

„Lenge szellők lágy zenéje mellett,
A kelő naptól rózsás ég alatt,
Virágos réten járok én veled,
Hol üdvöt adó minden pillanat! ...
Igazó szemed mosolyra kél most —
Egy ölelés, ah! s itt vagy keblemen,
Majd égő csókban ajkunk összeforr,
Mely mámorító, édes, végtelen ...
A halál terem elő e perczen
És két élet fonala megszakad
S még ölelkező holttesteink
Le virágkopsorba hullanak ...“

Ezt susogja néha csendes éjeken,
Regélve boldogságról nekem,
Mit, oh, nem ismer, nem, e rút világ!
Egy fehér virág, elhervadt virág.

Gödri Ferencz.

Magának.

(Levél.)

... október 3-án.

Harmincz esztendő vagyok. Alig hiányzik abból valami. Bátran három ikszesnek mondhatom magamat.

E harmincz hosszú esztendő, tele élve-vel, több csalódásai- és lemondásaival, mit sem bír, mi életem ujjafezdésének gyerekes vágyára sarkalna. Ráuntam; ugy vagyok vele, mint a hegymászó, midőn a csúcsra ér: elég szépnek találja a kilátást. De elfáradva, nem érez hajlamot, a pályát újból megfútni.

Én sem. Tudja isten: jobb így lefele. Olyan könnyű a haladás! Ha az ember sokat érezett, sokat csalódott, igen megismeri az életet, igen drágának találja a küzdelmet ily haszontalan valamiért, a mi valójában csak félreismerés, meg nem érte-tés, kárba veszett fáradság, el nem ért cé-lökért való törekvésekből áll.

Jó, hogy telik; jó, hogy a gyalogság-gosabb napok javán túl vagyok. A mi még hátra lehet, valahogy eltelik.

Sohasem jutott eszembe névnapot tar-tani. Valami furcsa az: tudni, hogy no, most ez az ember, ez a jó barát, ez a nagy-bátya, ez a háziasszony, mindez azért nyitja be ajtóm, hogy azt az obligált „sok szá-mos Ferencz napjáiig éltesse az Isten“-t el-mondja és csináljon ahhoz olyan ünnepélyes arczot, mint valami halotti toron. A mi ob-ligát, sohasem szerettem.

S látja maga, szívem, az mégis olyan jól esett tegnap! Azt sem tudtam, hogy a kalendarium Ferencz napját is tartja. Valami rossz emberem tehetette bele; eddig-elé egyszer sem találkoztunk együtt. Teg-nap volt szerencsém ahhoz a nyomtatott urasághoz, a ki voltaképen én lennék és mégis idegen, a ki hivatalosan benyit szobámba, a mig Carrarát olvasom a büntetőjogból, s rám köszönt egy 'esés jó estét. Emberségtudással fogadtam, a mint illik. Mert zenezőval jött; ezt az accesso-riumát künn hagyta ablakom alatt, csak on-nan szölogatott be a nótá:

„Nem tette, nem tette
A semmire való,
Csak a szöke, barna legényeknek
Kacsingatni való!“

S mondom, az nagyon jól esett; el-jöttek a jó barátok, bátyám, öcsém, és lám, nem volt oly furcsa, mint gondoltam.

Megköszöntöttek egyszerűen, jó, ép iz-lésre vallólag, én meg megköszöntem s az-

zal vége volt. Tovább csak a zene szó-logatott.

S mikor javában belemerült egész valóm a panaszos dalok hallatán, akkor jött az a maga kis kedves levele azokkal az egyszerű jó kívánságokkal:

„... Maga jól tudja, hogy kifejezé-seim magával szemben nehézkeseek, olyan czifrátlanok. Ne is várjon tölem egy-szerű jó kívánságoknál egyebet. Le-gyen boldog, mint én kívánom; szerencsés, mint én, hogy szeret engem maga. Áldja meg az Isten, áldatlan ne hagyja! ...“

Küldök egy koszorut is magának. A nyár végső virágai azok; talán azért könnyeztem meg őket, a mig kötözém; ta-lán azért, mert bántott a gondolat, hogy ha még egyszer megérem (a mit pedig nem erősen ohajtok, hogy én megérjem) a maga nevenapját, hát akkor maga már nem lesz itt, nem lesz, a kinek én koszorut kös-sek! ... Ez a gondolat bússá tette a bab-rálást, mig a virágokat kötém, bússá az örömet, a melyre utra indítam ... Fogadja jó neven! ...“

Köszönöm magának, én szegény édes kis gyűgyim.

Hanem azután még keservesebben, még fájbban esett nekem minden nótá, a mit Ferdinand meg Balogh Jancsi húzott. Nagyon rákészített az a maga kis levelet.

Kivilágos hajnal hasadtáig virasztot-

remények közt látjuk megnyilni, hogy az a pénzügyi biráskodás életbeléptetésével ezen mizeriáknak véget vet, csak örömmel gondolhatunk azon jövőre, melyben az adózó magyar társadalom végre valahára igazságot is és az igazság révén némi nyugalmat is élvezhet.

Ugy legyen!

A képviselőházból.

A képviselőház f. évi okt. 9-én tartott ülésében a ház alelnökeiül báró Kemény János és Szontágh Pál, jegyzőül Rakovszky István, gróf Pejacevich Tivadar, Péchy Jenő, Baross Gábor, Tibád Antal, Fenyvessy Ferencz, háznapjárul Kovács László választották meg. — A 10-én tartott ülésben Polonyi Géza interpellálta a közlekedési minisztert a szolnoki vasúti hid állapotáról. Kemény Gábor miniszter rögtön válaszolt s kijelentette, hogy nevezett hid szakértők által megvizsgáltván, használható állapotban találtatott. Mocsáry Lajos interpellációjára belügyminiszter kijelentette, hogy Pozsonymegyében a statáriumot nem rendelte el, hanem a megyét azon állapotba helyezte, hogy szükség esetében azt is használhassa a rend helyreállítása céljából. — Az október 11-ki ülésben felolvastatott ő felsége leirata, melyben a delegációk f. hó 25-ik napjára Budapestre összehívatott. Petőfi szobrára a képviselőház is koszorút küld. Az ezredéves honalapítás ünnepélye tárgyában Trefort miniszter megígérte, hogy javaslatokat fog előterjeszteni. — Október 12-én a delegációk megválasztottak s Szapáry gróf pénzügyminiszter a budgetet előterjeszté. A deficit 21.681,615 frt. A jövedelmi pótlódó felemeltetni szándékoltatik annak részben való fedezésére.

Kézi-szék, 1882. okt. 10.

A legújabb időben a Pozsonyban és több vidéken felmerült zsidó heccz alkalmából az összes sajtó különböző címeiken a zsidó-ügygel foglalkozott.

E lap is közelebbről kellő tárgyalással röviden érintette a mozgalmat. De nem lesz fölösleges a „Székelyföld“ olvasó közönségének tájékozása végett, menten minden politikai, nemzetiségi, faji, vagy bármely pártszínezetű, csupán társadalmi szempontból, a mai zsidó-ügy természetéről némelyeket feljegyezni.

Midőn pedig ezt tesszük, mindenek

tunk zene, élénk eszmecsere, asszonyok fellett való disputában.

Ez az utóbbi nekem elementumom. A hol lehet, megszólom az asszonyt. Csak magára mondom jót. Mert maga kivétel; olyan, mint a király: akár absolutismus, akár parlamenti kormányforma is, a király nem bíraltatik. „A király csak jó lehet!“ Maga is...

* * *

Hiába élveledik kolozsvári utazásom miatt. Nincs annak semmi olyan célja. Miért tagadnám, ha lenne?

Legfőlebb ha szétnézek egy kicsit a régi ismerősök között, meg aztán ha egy pár lábbelít is készítették. Mert hat lábbeli nélkül tisztességes európai ember nem igen szokott járni. Ezek a magas és magasabb születt uraságok pedig tejükbe vették immár, hogy ők sem jó pénzért, sem jó szóért nekem cipőt nem készítenek. Mit tegyek? Elmegyek Kolozsvárra Ferenczy Ignác citoyenhez s megkérem, hogy vegye tekintetbe novembert a hátam mögött s huzzon keztűt a — lábamra.

Kitelik tőle, hogy megteszi.

Ezért megyek Kolozsvárra, meg aztán hogy Zoltán és Aladár öcséimet is meglátogassam. Azok is szeretnek egy kicsint. Illő, hogy felelevenítsem magamat előttük s elmondjam a maga szíves üdvözlését nekik.

* * *

Szívesen köszöntöm magát. Az utról irok még egyet-mást.

Addig is legyen velem emlékezete! Sándor.

előtt figyelembe kell vennünk a zsidó nép vele született természetét, mely bármely nemzet közé legyen beékelve, nem tagadja meg kalmárszellemét, melyet más nemzetek kárával és megrövidítésével is megtestesít; a leleményességet, melylyel önérdékén kívül más érdeket nem ismer, minden más népfajt felülmúl, és a szaporaságot, melyben vele egy nemzet sem versenyezhet.

Ezek megfigyelése azon következtetésre vezet, hogy önmagában hordja a zsidó nemzet azon okokat, melyek miatt minden más nemzet ellenszenvvel viseltetik iránta, mint olyan faj iránt, mely veszélyezteteti természetét és sajátágainál fogva más nemzetek létét.

A zsidó befolyás a nemzetek életében oly tért foglalt el, a zsidók oly felsőbb hatalmasságra jutottak, hogy ezen tagadhatlan és káros következményeiben félreismerhetlen körülmény megzavarta a keresztény társadalom viszonyaiban az egyensúlyt.

Nem kell, hogy valaki zsidóüldöző, vagy zsidógyűlölő legyen, mégis el kell ismernie, hogy a zsidókérdés nem valami üres képzelet, vagy a rosszakarat találmánya, hanem valóságos tény, melylyel számítani kell.

Számítani kell rá és nem lehet senki érzéketlen a zsidó-kérdés iránt, mert a magyar nép józan érzülete ébredt fel, mely csakugyan józan és ha megmozdul, igen nagy ok van rá.

A Pozsonyban és több vidéken támadt mozgalmat szuronyal valahogy még el lehet nyomni s a rendet egy időre helyre lehet hozni, a mi némileg meg is történt, de a társadalomban megzavart egyensúlyt helyre állítani és a magyar nép józan érzületét elnyomni nem lehet.

A zendülés okául sokan az izgatásokra utalnak. Azonban helytelen felfogás, egyedül az izgatásokban keresni a zsidó heccz okát, mert meglehet, hogy izgatás is történt, de az csak közvetlen oka lehet a zendülésnek, mert kudarcot vall minden izgatás, ha a viszonyok nem nyújtanak annak táplálékot.

Az izgatás elfogadható lenne még a zsidóüldözés okául, ha csak egyedül Pozsonyról lenne szó; de tudjuk, hogy nem csak Pozsonyban, hanem Nyitrán, Trencsénben, Bazinban s több más helyen a zsidók veszélyeztetve vannak. Tehát egy kis önámításra és korlátozottságra mutat, a zsidó-ellenes mozgalmat egyesek izgatásainak tulajdonítani.

Vajjon nem az elhibázott zsidó-emancipációnak egyik bizonyos oka-e a mai zsidó-ellenes mozgalom? Az emancipáció a természeti élelmességhoz, hogy ne mondjuk, arczatlansághoz, nem köleszöngött-e jogi állapotot?

Bizony erre igennel felelhetünk.

Vagy nem abban van-e oka a zsidó-üldözésnek, mert a zsidó vallás veszélyezteteti a keresztény vallást? Nem. A vallásra nézve zsidó-kérdés nincs, hanem igenis, a hol a zsidóság tömegesebben, nagyobb számmal lép föl, a hol vele született természeti élelmessége más népek életére elviselhetlen teherként nehezül, mindenütt veszélyezteteti a társadalom egyensúlyát. Ezt minden politikai és fajgyűlölet nélkül elmondhatjuk. Ezt bizonyítja a történelem és ennek szemtanúi vagyunk Magyarországon.

A józan nemzet megmozdult, türelmének hurja szakadó félben van.

A zsidófaj természetében van tehát oka a zsidók mai üldözésének. A tulhajtott nagy hatalmasság utáni vágy, mely már is határtalan volt, új tápot és erőt nyert s a törvényhozás által ellenszerről gondoskodva nem vala. Pedig azon helyeken, hol a zsidók pénzükkel egy bizonyos uralomra tettek szert, elébb-utóbb a pozsonyhoz hasonló hecczek fognak bekövetkezni s így ohajtandó lenne, ha a magas kormány erőteljes hatalmas intézkedésekkel sietne a közelgő baj elejét venni.

Kiállításunk.

Csik-Szereda, 1882. október 12-én.

A konyhakerti termények és gyümölcsök egy tágas termet foglalnak el. 56 gyümölcskiállítás vagy 150 konyhakerti termény-kiállítás vett részt a kiállításon. Idegenek, kik termény-kiállításunkat megtekintik, nem győzik eléggé nézni s a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak. A kiállítás megnyilását követő közebéden fel is merült egy indítvány, hogy hívjuk meg kiállításunkra azokat a tudós urakat, kik megynket kis Szibériának híresztelték el a nagy világ előtt, nevezetesen Kövári Lászlót, Réthy Lajost és féligmeddig Orbán Balázst, hadd győződjön meg látó szemükről, mit tudunk mi produkálni. Gyümölcseink becsületére válnának a szomszéd megyék bármelyikének; gabnáink és konyhakerti terményeink pedig messze számot tennének.

A bíráló bizottságok már nagyobbára befejezték működésüket; az egyes osztályokban már láthatók a kitüntetések nyert tárgyakon a feliratok: „dicséretet nyert“, „díjaztatott“ stb.

Az állatkiállítás tegnap hasonló érdeklődés mellett ment végbe. Ezerszázan látogatták az osztályt reggel 9 órától délután 4 óráig, mikor az eredmény kihirdetett. Részletesen nem közölhetjük a kitüntetettek neveit addig, míg a bírálói jegyzőkönyv rendelkezésünk alatt nincs, nehogy hézagossá ismertetést adjunk.

A közönség érdeklődése maig sem lankad. Ma nagyobbára az előkelő osztály látogatta, különösen a nők nagy számmal.

Itt eszünkbe jut felemlíteni, hogy új főispánunk naponta többször érdeklődéssel megfordul a kiállítási helyiségekben, sőt néha a látogatókat maga kalauzolja. Így van az jól. Mig érdeklődésével magát szeretetté és tiszteltté teszi, addig az ügynek, mely iránt érdeklődést mutat, tekintélyvel barátokat szerez.

Mikor e sorainkat olvassa a közönség, akkor már a bezárás perceinél fog állni a kiállítás. Vasárnap délután 5 órakor lesz vége. Ekkor hirdettetnek ki érvényesen a bírálatok eredményei.

Kedden a szolgálatban levő honvéd legénységnek, tisztjeik vezetése alatt, ingyen engedte meg a kiállítási bizottság a kiállítás megtekintését. A csikszeredai és somlyói tanuló ifjuság szintén díj nélkül engedtetett a kiállítás megsemlésére.

Jövő számunkban már a bírálatok eredményét is közölhetjük.

Levelezés.

Gyergyó-Ditró, szept. 28.)*

(Színész.)

Tekintetes szerkesztő ur!

Várad Ferencz színtársulata f. hó 28-án végezte be nálunk előadásait, melyekről sikert konstatalhatunk, kivéven egy-két német férczmunkát, melyet megmagyarosítani valóban istenkísértés volt. (Értem alatta a magyarok istenét.)

No de tisztességes munkákkal is kárpótolva voltunk.

A műsort az „Igmándi kis pap“ nyitotta meg, ezt követte Csiky „Czifra nyomorúság“-a s aztán egy néhány népszimű és vigjáték.

Es most, a mennyire rövid tudósításom engedi, áttérek a szereplő színészekre, a nélkül, hogy kritikát szándékoznám írni.

Várad Rózsa, ki, mellékesen legyen mondva, a társulat primadonnája, úgy tesszik, mintha többet tudna, mint a mennyit produkál. Szavaiból, mozdulataiból az tűnik ki, hogy nem játszik elég odaadással. Néha mintha unna az egész mesterséget, annyira életnélküli, gépszerűen vontatva mozog.

Máskor széles jó kedvében sokat megenged magának. Ugrál, mikor helyt kellene ülni, nevet, mikor komolynak kellene lenni, kokketroz a közönséggel stb.

Várad Emmáról nem mondhatunk annyi jót, de van benne sok kedvesség, természetes eleveenség; elég szép alak, csak tanulmány kell.

*) Tárgyalmaz miatt késétt.

Szerk.

Fábiánánál meglátszik az otthonosság a színpadon, ő olyan, a kiről azt mondják, hogy meglehetősen gyakorlott s néha jobb, mint jó. „A pók és a szegedi me-nyecskek“-ben különösen megnyerte a közönség tetszését.

A férfiak közül legtöbb tehetséget Hegyi Istvánnak tulajdonítunk, ki a neki való szerepekben egy vidéki közönségnek mindig meglegedésére tud játszani. Neki köszönhetjük, hogy néha olyan lelkünköl neveltünk a színházban. Hegyi jó komikus — nekünk.

Leendő y is azok közé tartozik, kik hivatásukkal fel tudják fogni és azt értelemmel végzik.

Egrinek minden szerepén bizonyos monotonitás vonul végig; mindig egyformán beszél, sohasem színez; különben még fiatal színész, előtte a pálya, haladhat.

Kovács meglehetősen apa-színész volna, ha szerepének megtanulására több gondot fordítana.

Nem mellőzhetem ez alkalommal Havasit, ki az utolsó előadás alkalmával egészen magára vonta a figyelmet egy faty-tu-komikus szerepben.

Havasi, a mint mondják, még egészen kezdő színész és mégis oly sikerrel játszott, hogy a közönség nem egyszer hangos határa fakadt. Kapott is érte tapsot és virágot.

Es most, kedves szerkesztő ur, még csak azt említhetném meg, hogy mi is jávában vetjük az isten áldását s reméljük, hogy megszabadít a magyarok istene a némettől, a rossz időktől s talán egyebektől is.

Isten önnel!

Dr. Ditrói.

Szárhegy, 1882. okt. 10-én.

(Jótekonny czélú előadás. Köszönet.)

Tekintetes szerkesztő ur!

Várad Ferencz színtársulata a helybeli önkéntes tűzoltó-egylet pénztára gyarapítására jótekonny czélú színelőadás rendezését ajánlotta volt fel. Ezen előadás f. hó 8-án „Adj a tótnek szállást s kiver a házadból“ czimű 3 felvonásos vigjátékkal megtartott, melyben Buzás János tanító is közreműködött.

Szépszámu közönség jelent meg. Összes bevétel volt 38 frt 85 kr, melyből a kiadásokat leítve, maradt tiszta jövedelem 23 frt 30 kr, mely összegből a tűzoltó-egylet a színtársulatnak 17 frt 30 krt kiadni határozott. Felülfizettek: Kun Ilyés kertületi állatorvos ur 1 frt, Ditrói Jakab Péter ur 80 kr, Markaly Antal segédlelkész ur 20 kr, Köllő János tanító ur 50 kr és Márdirosz Kristóf ur 20 krt, kik azon szíveségükért fogadják úgy az egylet, mint a színtársulat köszönetét. Az előadás után táncszívalom rendeztetett, a mi sikerült és éjjel után két óráig tartott.

Várad Ferencz ur színtársulata Szárhegyen előadásait befejezven, innen O-Topliczára szándékozott menni. Sok szerencsét és sikert kívánunk!

Az egyleti titkár.

Mindenféle.

— A k.-vásárhelyi jótekonny növegylet 2-ik fillérestélye f. hó 21-én, azaz a jövő szombat fog a tanácsház nagytermében tek. Szöcs Józsefné és Székely Jánosné urhölgyek rendezése mellett megtartatni. Szavalt, zene és felolvasás fogják ezen estély programját képezni. Egyuttal a közönség tudomására hozzuk, hogy a két első estélyen kívül a többiek az egylet határozata folytán minden héten kedden fognak megtartatni.

— Udvarhelymegye közigazgatási bizottsága f. hó 8. és 9-én ülést tartott. Csendben jött, úgy is ment. Nem sok vizet zavart. Hót lón a patkó. Requiescat ismét egy fertályig. — A számonkérő szék is megüldetett. Minden rendben van. Előre tudtunk. Hogy is lehet másképp?

— Sz.-Kereszturtt a pozsonyi zsidó heccz óta nagy félelemben vannak a zsidók, Krisztusban eme testvéreink. Egynek-másnak lehet is oka tartani egy kis ablak-

c. sörömpöléstől; de hát nyugta lehet, Kereszturtt több az értelem, mint Pozsonyban. A nímét hiába tudós, mert mégis okatlan. A székely józan eszű, ha nimes is diplomája s tudja, hogy erőszakos eszközzel nem olyan fene ellen kell küzdeni, mely csendben támad. Legyenek békében!

— **Gy. szentmíklósi hírek.** A gyergyószentmíklósi „vörös keresztgyelet” rendes fillérestálya folyó hó 26-án esütörtökön kezd meg; belépti díj rendszeren 10 kr. Élvezetes estélyeit a közönség figyelmébe ajánljuk. — A most alakuló korszolya-egylet folyó hó 8-án tartá meg alakuló közgyűlését; megválasztottak: elnöknek Feren-czi István bíró, jegyzőnek Kritsa Konrád és pénztárnoknak ifj. Pilezer Ede; továbbá választottak női és férfi bizottmányi tagok is, végül egy három tagú bizottság küldetett ki alkalmas korszolya-hely szerzé-sére és az alapszabályok kidolgozására, melynek megerősítése után az egylet újból fog gyűlésezni. — Gy. d. i. r. ói Havas Jakab állatorvos folyó hó 19-én vezeti oltárhoz Fehér Mária kisasszonyt, Dr. Fehér Dávid orvos bájos és kedves nővérét. Fogadják szerencsekívánatunkat!

— **A k. vásárhelyi korszolya egylet f. hó 16-én,** azaz hétfőn délután 4 órakor választ-mányi gyűlést fog tartani. A gyűlés helye és a tárgysorozat a kibocsátandó meghi-vóban lesz megjelölve.

— **A székelyudvarhelyi országos vásár** alkalmával, október hó 4-én több rendbeli zsebmetéskést követtek el. Egy h. oklándi ügyvéd zseboráját, több ide való uri nő pénzét és zsebbelijét esenték el ismeretlen tettesek. A civilizáció felénk is terjed.

— **A baknya útján** készen van. Immár 3—4 hete, hogy járhatóvá van téve az új serpentina, mely úgy a vezető mérnök Kis Gergely urnak, valamint a köz-munkaerő vezetőjének is becsületére vá-lik. Idébb-hátrább lehull a hó s a friss szánut egészen járhatóvá teszi azt, a régit meg merőben elmellőzhetővé.

— **A segesvári magyarság magyar ol-vasó kör** létesítésén fáradozik. Illő is, hasz-nos is. Hol, mint Segesvárt is, oly nagy contingenst képez a magyarság intelligens eleme, okvetlen szükséges egy oly közös érintkezési pont, hol hasonló hasonlóval nemcsak tartaléktalanul érintkezhetik, ha-nem a hol közös érdekű dolgokat egymás-sal megbeszélhet. Segesvár főfőszke” az ugynevezett vadszázakoknak; illő ott organisálni egy kis clubbot, mely intellec-tualis nyomatékka is birjon. Az alakuló közgyűlés mult hó 23-án tartatott meg. Sok szerencsét kívánunk a fáradozásokhoz!

— **A kézdívasárhelyi jótékony cze-lű** nőegylet újja szervezése alkalmával a kö-vetkező alapító, rendes és pártoló tagok iratkoztak be: Alapító tagok: Báro Szentkereszty Stephanie 25 frt. Nagy Fe-renczné szeszgy., Török Bálintné, B. Apor Gáborné, Balogh Izránné, Szabó Mózesné, 5—5 frt. Rendes tagok: Kassay Mari-ánna, Nagy Józsefné, Baricz Antalné, ifj. Tóth Dánielné, Nagy Ferenczné sz. gy. Szócs Dánielné száz., Tóth Józsefné, id. Tóth Dánielné, öz. Nagy Lázárné, idős Tóth Istvánné, ifj. Tóth Istvánné, Kovács Ferenczné, Balogh Sándorné, Dr. Pethő Józsefné, Balázs Lajosné, Bocskor Mihály-né, Fejér Károlyné, Szilveszter Dénesné, Barthos Károlyné, Nagy Dénesné, Balogh Gyuláné, Erdélyi Károlyné 2—2 frt. Pár-toló tagok: Bertalan Károlyné, Nagy Mózesné, Ambrus Albertné, Balog Jánosné, Kovács Istvánné, öz. Fülöp Sámuelné, Benkő Pálné, Szacsavay Sándorné, Molnár Józsiásné, Hankó Lászlóné, Kupán Józsefné, Kovács Áronné, öz. Dobál Kristófné, Ko-vács Károlyné, ifj. Jakab Istvánné, ifj. Dá-vid Istvánné, Fehér Nina, Tóth Mihályné, Molnár Irma, Dénes Lajosné, öz. Bakk Pálné, Csala Kálmánné, Baka Dánielné, Zayzon Lázárné 1—1 frt. Egyszersminden-korra fizettek ezek: öz. Orosz Istvánné, Welnreiter Jánosné, Tóth Beláné, id. Ku-pán Józsefné, Szabó Istvánné, Werten Ven-czelné, Pap Vilma, Benkő Sándorné 1—1 frt. Csizsár Mihályné 2 frt.

— **Megjelent a „Tanügyi Értesítő” első száma.** Szerkeszti Sebestyén József,

kiadja a tanítótestület Rettegnek. Elolvastuk; tartalmas kis szaklap. Programja öntudatos célt vall, mely méltó a pártolásra. Ára egy évre 1 frt 60 kr. Ajánljuk a szak-emberek figyelmébe.

— **A gyergyói első takarékpénztár** for-galmi kimutatása 1882-ik év szeptember haváról. Bevétel: pénztár-maradvány 1882. augusztus 31-én 4388 frt 34 kr, betét (13 tétel) 2676 frt 85 kr, visszafizetett váltóból 36,339 frt, visszafizetett előleg-ből 162 frt, befizetett kamatból 791 forint 17 kr, befizetett illetékből 396 frt 76 kr, betéti könyvecske árából 30 kr, megtérített kezelési költség 3 frt 10 kr, késedelmi ka-mat 2 frt 40 kr, visszaváltókra felvett köl-csön 7800 frt, új részvénnyékből 17 frt 50 kr, különfelvételből 60 frt 80 kr; összesen 52,638 frt 29 kr. Kiadás: visszafizetett betét és tőkésített kamat (23 tétel) 2867 frt 43 kr, visszafizetett betét és tőkésített ka-mat folyó kamatai 12 frt 53 kr, kölcsön adott váltóra 29,981 frt, kölcsön adott elő-legre 155 frt, kifizetett osztalék 8 frt 60 kr, kezelési költség 3 frt 10 kr, tisztviselők és szolga 1882. szeptember havi fizetése 151 frt 65 kr, heti biztosok napdíjai 46 frt, visszaváltókra felvett kölcsönfedezet 12,050 frt, folyó számlára felvett kölcsönfedezet 3000 frt, előre fizetett kamat 142 frt 93 kr, postadíj és főilletmény 4 frt 38 kr, ház-bér 25 frt, üzleti költség 16 frt 41 kr, pénz-tárkésztet 1882. szeptember hó 30-án 4174 frt 26 kr; összesen 52,638 frt 29 kr. A gyergyói első takarékpénztár részvénytár-saság elnökségétől. Gyergyó-Szt.-Miklóson, 1882. október hó 1-én. Merza Kristóf, elnök. Juhász Károly, titkár.

— **Jobb az igazi számaron.** Egy tisztas, javakorabeli agglégény gyakran megláto-gatja egy barátját, kinek boldog családi köre van. És az agglégénynek kedvence a kis Bandi, a kit tédén ringatni szokott, s a fuicska ugyancsak meglavagolja a bá-csi köszvényes térdét. Egyszer, midőn már nagyon sokáig lovagol rajta, így szól hozzát a bácsi: „Tetszik neked, szeretsz így lovagolni?” „Oh igen”, válaszolt Bandi, „csak hogy mégis jobban szeretek igazi szá-maron!” Erre lön nagy derűtség a családi körben. Az agglégény pedig ilyenformán mentegetődzék: „Mit nevettek? Hisz nem volt cselzás benne, Bandi nem ismeri a számarat. Ugy-e Bandi, ha egy számar volna itt és én, nem tudnál megkülönböz-tetni a számartól?” „Nem, bácsi”, válaszolt Bandi.

— **Edison házassága.** A villamosság hí-res mestere, Edison, tudvalevőleg nős. Há-zasságáról Griffin, magantitkára, egy hir-lapíró a következőket beszélt el: „A há-zasság eszméje Edisonnak csak akkor jutott eszébe, a midőn egyik barátja kifejté előtte annak szükségét, hogy nagy háztartásának, melynek élén eddig egy gazdasszony állott több inassal, feleségre van szüksége legelő sorban. Edison azelőtt erre nem is gondolt, s ő olyanul volt ismeretes, mint a legszé-gyenlősebb s legnagyobb mértékben ma-gába huzódott ember; az inditvány azonban megnyerte tetszését, ámbár némi szepegés-sel kérdé, hogy hát kit vegyen nőül. Kissé habozva felelt barátja: „Bárkit. Gyárában van egész csomó szép lány. Ők talán nem nagyon finomak, s nem épen műveltek, de mindenesetre tisztelretreméltok, és ez a fő-dolog.” — Edison bement barátjával a dol-gozó termekbe, szemlét tartott, és kiválasztott egy leányt a többi közül, s rövidesen megkérte a kezét. Edisonnak e hirtelen, meglepő mororát ismerték ugyan, de azért a lány mégis zavarba jött. Gondolkodási időt kért, s Edison erre egy hetet engedett. A hét lejártával elfogadta Edison ajánlatát, s minden haladék nélkül megesküdtek. Edison az esküvő után menyegzői utazást akart tenni. Midőn az új házaspár a vasútra akart menni, az Edison műhelye előtt ha-ladtak el. Edison engedelmet kért nejétől, hogy néhány pillanatra elhagyhassa őt, de valamit elfelejtett a laboratoriumban s azt el kell itéznie a kellő időre, mikorra a vonat indul, ő visszajő. De a vonat megjött, tovább is ment, utána következett több is, csak Edison nem jött. A fiatal asszony ismerte Edison különlegességét, hazament s otthon várta meg férjét. De nem látta őt negyvennyolc óráig. Valami eszme kap-hatta meg Edisont, s attól elfelejtett „es-u-pot, papot.” — új asszonyt, mézes hetet, menyegzői utazást, mindent.

— **A tüzkazánok, mint a váltóláz meg-szüntetői.** E fölötté meglopó themáról ér-dekes művet írt dr. King katonaoorvos az Egyesült-Államok hadseregében. Gazdag statisztikai adatokkal igyekszik bebizonyi-tani, hogy a mozdonyok, gyárak, vasuti vagy bármilyen nevezhető gőzgépek ka-zánai, illetve hűtői nagy mértékben meg-javították több amerikai város, különösen pedig New-York és Philadelphia egészség-ügyét. E fejtegetéseket Léon Bolin, a hir-neves francia tudós a „Gazetta hebdoma-daire de médecine” című folyóiratban tel-

jesen osztja, s főlegliti különösen, hogy tüzkazák által már régebben is igyekeztek a levegő miazmáit kioltni. Figyelmeztet to-vábbá arra, hogy Róma legnépesebb város-részeiben, a hol egyuttal legtöbb gőzkazán van, legkevésbé uralg a malária, s bebizo-nyítja azt is, hogy a vasutak gőzkazánai Civita-Vecchia vidékére és az indóházak környékére tetemes előnnyel folytak be egészségsügyi tekintetben. Végre constatálja azt a tényt is, hogy a kazánok által a lég-be kidobott nagymennyiségű szén-sav elő-mozdítja a növények életképességét is.

— **Az agárdi ekeverseny** legteljesebb leírását s különösen a gőzekékre vonat-kozólag még a bíráló bizottság munkála-tánál is részletesebb összeállítását közli a „Gazdasági Mérnök” legutóbbi szá-ma. E mellett igen terjedelmes és beható két cikkben tárgyalja a gőzeke-művelést, kiterjeszkedvén annak minden egyes részé-re; részletesen ismerteti a gőzeke-rendsze-eket s képekben is bemutatja az egyes gé-peket és eszközöket. A megelőző szám közli továbbá gróf Szapáry Gyula pénzügy-miniszternek s az orsz. gazdasági egyesü-let elnökének sikerült arcképét és életraj-zát. Ugyane számokban fejezi be Sarlay Károly nagyrdekű cikkcsorozatát a mete-orologia és földmívelés viszonyáról. Dr. Rosenspitiz Sándor, Amerikában élő ha-zánkia fölötté érdekes és tanulságos leve-lét közöl Amerika gazdasági viszonyairól stb. Szóval, mint ezekből is látható, a Ga-zdasági M. szerkesztőség minden lehető-élkövet, hogy lapját a gazdaközönség részére tanulságossá, hasznossá és élvezetessé tegye. A szerkesztőség és kiadóhivatal októbertől kezdve új előfizetést nyit, negyedévi 2 frtjával, mely összeg a lap kiadóhivatalába (Buda-pest, csillag-utca 8. sz. a.) küldendő. Ismé-telten és a legmelegebben ajánljuk e köz-hasznú vállalatot különösen a művelt gazdaközönség szíves figyelmébe és tömeges pártolásába.

— **Biztos szer a szepők ellen.** A brünni ligetben sétált egy fiatal hivatalnok. Egy csöndes, árnyas lugas előtt egy fátyolos hölgy jött véle szembe kezében faágacs-kával. A hölgy megállt és aggdó pillan-tással, fürkésző szemmel nézte. Ugy lát-szott azonban, hogy a szemle meglegedésre vezetett, mert a másik pillanatban kitérta karjait, az ágacska fejét körül csóvalta s az-tán az ifjú keblére dőlt s mindkét arczáját megcsókolta. Ez még fel sem ocsudott bá-mulatából, midőn a hölgy fellebbentí fátyo-lát s előtte egy gyönyörű leányka áll, ki kezét arczára nyomva, pirulás közt e sa-zakat tördelte: „Gondoljon rólam, a mit akar: én nem tehettem másképen.” Azzal elosonni akar, de az ifjú megragadja s ki-kérdezi, hogy mint jutott ehez a szeren-eshez. Az ifjú leányka válaszul egy köny-vecskét huz ki zsebéből, felnyitja s e sza-kaszra mutat: „A rokonszeny könyvből.” Abban pedig ezek valának írva: „Csalha-tatlan szer a szepők ellen. Menj egy délelőtt a víz mentében, szótalan, kezdedben egy fa-ággal, s az első ifjut, a kivel találkozol és neked megtetszik, csókold meg, még pedig mind a két arczát, miközben az ágat vesd magad mögé.” Az ifjú ember csodálkozik a bájos babonás leányka felett, karját nyújtja s elvezeti a helyről, a hol a szepőket el lehet veszíteni. Másnap mint kéri állított be atyja házához s csakhamar boldog je-gyesek lettek.

— **Bakot fejni.** Egy középkori példabe-széd szerint bakot fejni annyit tesz, mint a leghasznátalanabb és legneveltségesebb munkát végezni. Ime most Altkeppenben, a sagani kerületben előáll egy kecskebak, mely megfejtí magát. Így írta legalább ezt egy sagani újság. Mindenki azt hitte, hogy a tejet adó kecske nem egyéb, mint a forró napok alatt kiköltött — kacska; de most hi-vatalos megerősítést nyert, mely így hang-zik: „A kérdéses kecskebak 1879. ápril 12-én született, s eleinte oly győnge volt, hogy életbenmaradásához semmi reményt sem kötöttek. De a szorgos ápolás és gon-dos kezelés alatt megerősödött, s derék bak lett belőle, s jelenleg 209 fontot nyom. Két éven keresztül számtalan kecskét nem-zett a nyájnak, de a mult évben kimus-tráltatott. Miután télen-nyáron szabadon kó-borolt a mezőn, s szabad volt annyit legel-nie, a mennyit tetszett, oly kövér lett, hogy csecsbimbója meghosszabbodott és tőgye kifejlődött. Egy szolgáló kíváncsiságból fej-ni kezdé a tőgyet, s ime, az — tejet adott. Azóta — mintegy 3 hete — rendszeren meg-fejlik naponta egyszer. A tej színe, szagra és izre nézve épen olyan, mint a kecsketej. Florkowski állatorvos július 2-án megfe-jtette a kecskebakot és megízlelte a tejet, s az érdekes esetet a berlini tudós köröknek ajánlta. A hivatalos iratot aláírták a hely-ség jegyzője, bírása s még sok földbirto-kosa, mi nekünk tehát el kell hinnünk.”

Háztartás.

A viasz tisztogatása. A nyers viasz, úgy a mint a méz, kisajtólása után visszamarad, tartalmaz részint olaj tisztátalananyagokat, me-lyek tisztán mechanikai természetűek, ré-szint pedig bizonyos testeket, melyeket csakis vegyi szerekek lehet szétrombolni. Emlőfogva a viaszt kétszeres tisztításnak kell alávetni. A mechanicailag hozzákeve-redett testek eltávolítása czéljából úgy jár-nak el, hogy egy üstben vizet forralnak és a viaszdarabokat beledobálják. A viaszda-rabok lemerítése által előmozdítják azok feloldását. Ha a viasz megolvad, a vízzel néhány perczig jól összekeverik, azután csillapítják a tüzet, úgy, hogy a víz többé nem forr és két órán át 70—80° C-on tart-ják, mire a tüzet teljesen kioltják és be-várják a viaszotömeg megkeményedését. A viaszban volt tisztátalanságok részint az üst fenekére süllyednek, részint a víz és viasz határán gyűlnek össze. A megkemé-nyedett viasz felső felületre a levétel után egészen tiszta, alsó felülete ellenben a hoz-zá keverve volt testektől van borítva. A viaszdarabokat felfordítva az asztalra tesszük és a tisztátlan részt egy éles kés-sel szépen lemetsszük. A lemetsett részeket később a nyers viasz olvasztásakor ismét fel lehet olvasztani. A viasznak egyszeri kiolvasztása rendszeren elégtelen a tisztá-talanságok eltávolítására, de az olvasztás munkáját többször kell ismételni, termé-szetesen friss vízzel, nem pedig olyanval, melyet e czélból már használtunk. Az így megtisztított viasz „nyers sárga viasz” név alatt jó a kereskedésbe.

A sertés füle. Szakértő körökben több-ször felvetették már azon kérdést, van-e annak valami jelentősége, hogy némely sertésfajnak egyenesen felálló, másnak pe-dig lefüggő fülei vannak. A feleletet a kö-vetkezőkből vehetjük ki. A vad sertésnek, mint a többi vad-állatnak is egyenesen fel-álló hegyes fülei vannak, mert vadállatnak a hallása, tehát füle az, melynek segélyé-vel távoli veszedelemről értesül, szükséges tehát, hogy ezen szerve minden irányban könnyen mozgatható legyen. Minél kevésbé fenyegeti tehát a házi állatot távoli ellen-ség, annál kevesebb szüksége van az éles hallásra, annál kevésbé használja füleit, úgy, hogy ennek mozgékonyága elvész, porozuk pedig állagylul. Darwin azt állítja, hogy a régóta civilizált államokban ezért találunk sok lefüggő fülű állatot, például nálunk sertést, kutyát, tengeri-nyulat, Chi-nában macskát, Japánban szarvas marhát és kecskét. Ezen változások nem is sok idő szükséges. „A görög korból ugyanis egyetlen szobor sem maradt, melyen az ebek füle felálló hegyes ne lenne, míg a ró-mai szobrászok már ábrázolták a kutyát fél-lógó fülekkel, s a régi egyptomiak ser-tésői nagy és függő fülekkel bírtak. Ugy látszik tehát, hogy a nemesebb sertésnél a felálló füle nem a cultura jelét, de a vad állatoknak maradványát képezik és vala-mely rossz sajátágnak jelölül tekintendő, mely a vad állapotból visszamaradt. Egyéb-iránt a malacok füle legtöbbször felálló, s minél vénebb, annál logóbba válik. A nagy lógó fülekkel bíró sertések vérmérséklete rendszeren csendesebb. Nevezetes az, hogy a vad-állatok között csak is az elefánt az, melynek nagy lógó, fülei vannak, s vala-mennyi állat között csak a kutya és sertés bír felkunkorodott farkkal, mit valószínű-leg szintén a szelidítésnek köszönhetnek.

A papírszönyegeek felragasztása. A pa-pírszönyegeknél a falra felragasztására használni szokott csiriz buzalisztból és vízből áll; 9 liter hideg vízhez egy liter buza-lisztet kevernek s ezen tejszerű folyadékot 10—15 perczig főzik, míg sűrű hóllyagot verő csirizzé alakul, mely lehülve kocso-nyaszerű tömeggel bír. A csiriz ragasztó képességének fokozása és megsavanyodásá-nak meggátlása végett a főzés előtt 33 gramm finom porrá tört timsót adnak hozzá. Ha a csiriz igen sűrű, kevés vízzel fel-le-het hígítani. A szönyegeknél a falakra ra-kásánál következőleg járnak el: A régi fest-tett falakat a festék lekaparása után fő-venykövel kell lesurolni s azután vizes tim-só-oldattal bekenni. A kiszáradás után két-szer-háromszor be kell kenni a falat csiri-zes vízzel. Ha a tapetákat nem közvetlen a falra, de pl. újságpapírosra ragasztjuk, ezen újságpapír darabok egyik oldalát egy nagy ecset segélyével be kell kenni csiri-zel, azután fel kell ragasztani őket, úgy, hogy egyik iv a másiknak a szélét ne fedje, de közöttük kevés hézag maradjon vissza. A papírborték megszáradása után a me-nyezetnek és a falnak érintkezési vonalára, valamint a falak alája köröskörül 5 cm. széles vászon-csikot kell ragasztani. Ezu-

tán következnek a jól kiszabott tapeták felragasztása, minél vigyázni kell, hogy egyik darabnak a széle a másikén 3 cm.-rel túljérjen, továbbá arra, hogy a csiriz kijöve foltokat ne csináljon. Teljesen ki nem száradt falra sohasem szabad tapetákat ragasztani, mert ezek különösen télen hamar tönkre mennek. A mesterséges szárítás nem sokat ér, mert e mellett mindig marad a falban annyi nedvesség, a mennyi a szőnyegek tönkretételére elégséges. Ujjonan

épített házat jobb kifesteni, mint szőnyegezni; egy az, hogy a száradás így könnyebben történik, más meg az, hogy a falon esetlegesen jelentkező repedéseket könnyebben lehet kiigazítani.

Szerkesztői izenetek.

A „Tanügyi Értesítő” szerkesztőségének. Lapunk megindítása iránt intézkedtünk. Szerencsét ezen új és pártolásra méltó vállalkozás. Ismét. Mondhatom, rossz ismét.

Piaczi árak

		Kézdi-Vásárhely október 11.		Csik-Szereda október 11.		Sz. Udvarhely szept. 30.		Gy.-Sz.-Miklós október 7.	
		frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.	frt.	kr.
Hecetoliter	Buza) tiszta	6	50	7	—	9	10	6	—
	) elegy	5	10	5	29	—	—	5	50
	Rozs) tiszta	4	75	—	—	5	60	5	—
	) elegy	—	—	—	—	4	—	4	50
	Arpa) tiszta	3	20	3	40	4	50	5	—
	) elegy	—	—	—	—	—	—	4	75
	Zab	2	—	2	50	3	50	2	50
	Törökbuza	5	40	5	—	6	40	5	—
	Kása) köles	10	—	10	—	—	—	8	50
	) árpa	—	—	—	—	—	—	—	—
Kilógr. Darab	Borsó	6	—	5	—	—	—	—	—
	Lencse	10	—	—	—	—	—	—	—
	Fuszulyka	6	—	—	—	5	—	—	—
	Lenmag	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kendermag	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bükköny	—	—	—	—	5	—	—	—
	Pityóka	1	20	1	—	3	50	1	25
	Marhahús	—	32	—	32	—	40	—	32
	Disznóhús	—	48	—	40	—	48	—	48
	Juh-hús	—	24	—	20	—	—	—	24
Egy pár csirke	Szalona	—	80	—	80	—	72	—	70
	Fagygyu	—	32	—	36	—	36	—	40
	Malacz	1	20	1	—	—	—	1	—
	Lud	—	85	—	80	—	—	1	—
	Récze	—	30	—	40	—	80	—	80
	Bárány) fejér	—	—	—	—	—	—	2	—
	) fekete	—	—	—	—	3	—	2	60
	Egy pár csirke	—	50	—	50	—	—	—	45
	10 tojás	—	15	—	15	—	13	—	13

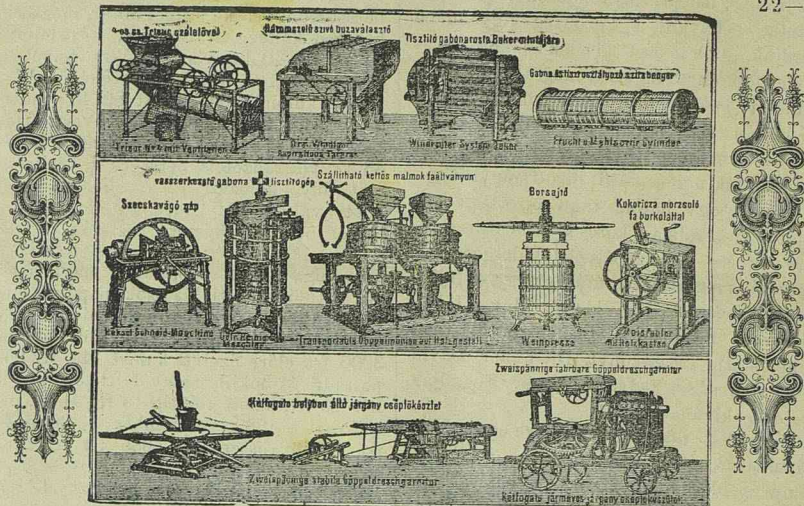
Gutjahr és Müller

BUDAPESTEN.

Első b.-pesti trieur, rostalemez és gazdasági gépgyár.

(Ezelőtt BROGLE J. és MÜLLER) a Margithid közelében.

Ajánlják szolid szerkezetű és javított gyártmányukat, ugymint:

Trieurök gazdaság számára:

Járgány, eséplőgépek, Szelelő rosták, Kukoricza-morzsolók, Szecsavágók, Borsajtók.

Különlegességek malmok számára:

Dupla malmok, Malom trieurhengerek, Gabnaosztályzó hengerek, Koptató gépek,

Daraválasztó gépek,

Tararok, Detacherök.

Malomalkatrészek, u. m.:

Transmissiók, Szijkerekek,

Rosta-lemezek:

Cséplőgép-rosták,

Liszthenger-síták,

Koptató lemezek,

Ráspolj-lemezek.

stb. stb.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Oktober 13-án.

Magyar aranyjárdék	119.30
Magyar vasúti kölcsön	134.50
M. keleti vasúti államköt. I. kibocs.	90.50
M. keleti vasúti államköt. II. kibocs.	109.75
M. keleti vasúti államköt. évi 1876	94.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.50
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	97.—
Temes-bánati földteherment. kötvény	98.—
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	97.—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar szőlődezmá-váltási kötvény	97.75
Magyar nyereség-sorsjegy kölcsön	117.75
Tiszasabályozási és szegedi sorsjegy	109.50
Osztrák járadék papirban	76.75
Osztrák járadék aranyban	77.30
1860. államsorsjegyek	95.25
Osztrák-magyar bankrészvény	129.50
Magyar hitelbank-részvény	830.—
Osztrák hitelintézet-részvény	300.—
Cs. és kir. arany	5.66
20 frankos arany	9.47 1/2
Német birodalmi márka	58.30
London (2 havi váltókért)	119.40
Magyar papíráradék	86.40

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre, Dr. Kádbé Ferencz,

ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Sz. 2110. 1882.

Hirdetmény.

Kézdi-Vásárhely város tulajdonát képező Kecskés, Zsiros havasa és a Kétág erdő legeltetési joga jövő 1883-ik évi április 24-től egész 1886 április 24-ig három évre bérbe adatik 1882. október 22. és 29-én délután 2 órakor a tanácsház előtt.

A Kecskés, Zsiros havas évi legeltetési jogának kikiáltási ára 140 forint Kétág erdőé pedig 180 forint.

Az árverési feltételek a tanácsnál megtekinthetők.

Kézdi-Vásárhely város tanácsa, 1882. október 7-én.

Szöcs József,

polgármester.

2—3

Hegyesi Alajos,

g. tanácsos.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy

ÜZLETHELYSÉGEMET

özv. t. BENKŐ ISTVÁNNÉ urasszony u. n.

„veres ház”-ából

a t. Fejér Lukács ur üzlethelyiségébe,

IFJ. DÁVID ISTVÁN ur

SZOMSZÉDSÁGÁBA, TETTEM ÁT.

Egyszersmind ajánlom jól berendezett

üzletemet,

melyben következő árucikkek kaphatók:

köszörült és közönséges ÜVEG, FÜSZER, FESTÉK, GYARMATÁRU, TALP, brassói LISZT, NORINBERGI ÁRU, tisztított PETROLEUM Dittmár-féle LÁMPÁK, legújabb szerkezetű SZÉNVASALÓK, amerikai KÁVÉÖRLÖK, asztali KÉSEK, VILLÁK, KANALAK, BUTORVASALÁSOK, TESSENI ÉRCZ és BÁDOG zománczolt EDÉNYEK, KOVÁCSOLT, GÉP- és SODRONY-SZEGEK, Victoria KESERÜVIZ, Brázay-féle SÓSBORSZESZ, SPIRITUS, ECZET-SPIRITUS és aether.

Elvállalok mindennemű ABLAK- és TÜKÖKBEVÁGÁSOKAT és mint a magyar-francia biztosító társulat ügynöke, elfogadok ÉLET-, TÜZ-, SZÁLLITMÁNY- és JÉGKÁRBIZTOSÍTÁSOKAT.

ifj. Jancsó Mózes.

VASS FERENCZ,

szabómester.